

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1992/5 (Siyasi Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1992/5

Karar Günü:22.12.1992

R.G. Tarih-Sayı:19.01.1993-21470

İHTAR İSTEMİNDE BULUNAN : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

İHTAR İSTEMİNİN KONUSU : 1990 yılı birleşik kesinhesabını yapılan tebligata rağmen Anayasa Mahkemesi ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermeyerek, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 74. maddesindeki yükümlülüğü yerine getirmeyen Yeşiller Partisi'ne Yasa'ya aykırılığın giderilmesi için aynı Yasa'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi istemidir.

I- İHTAR İSTEMİNİN GEREKÇESİ :

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 23.11.1992 günlü, SP.23.Hz.1992/86 sayılı başvuru dilekçesinin gerekçe bölümü aynen şöyledir :

"Yeşiller Partisi 1990 yılı kesinhesap cetvellerinin, Yasa'nın açık hükmüne rağmen Anayasa Mahkemesi'ne verilmediğinin anlaşılması üzerine Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliği'nce adı geçen Parti Genel Başkanlığı'na yazılan 15 Temmuz 1991 gün ve 762 sayılı yazı, parti genel merkez binasının kapalı olması nedeniyle muhatabına ulaştırılamamıştır. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi'nce "1990 yılı birleşik kesinhesabını süresinde vermeyen ve genel merkezi kapalı bulunduğu için ilişki kurulamayan Yeşiller Partisi hakkında.... gereken işlemlerin yapılabilmesi için Cumhuriyet Başsavcılığı'na duyuruda bulunulmasına" 4.2.1992 gün ve Esas: 1991/16 (S.P.M.D.) sayı ile karar verilmiş ve karar Cumhuriyet Başsavcılığımıza gönderilmiştir.

Yüksek Mahkeme'nin anılan kararı ve Cumhuriyet Başsavcılığımızın aynı konuya ilişkin 5.2.1992 gün ve SP.Muh.1992/10 sayılı yazısı 19.2.1992 tarihinde davalı siyasi parti adına tebellüğe yetkili bulunan parti M.Y.K. üyesi Ertuğrul ŞENOĞLU imzasına tebliğ edildiği halde bu güne kadar 1990 yılı birleşik kesinhesabının Anayasa Mahkemesi'ne ve Cumhuriyet Başsavcılığımıza verilmediği anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 74. maddesindeki yükümlülüğü yerine getirmeyen davalı Siyasi Parti'ye sözkonusu edilen yasaya aykırılığın giderilmesi için, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 104. maddesi uyarınca ihtar kararı verilmesi arz ve talep olunur."

II- ESASIN İNCELENMESİ :

Yeşiller Partisi'nin 1990 yılı kesinhesap cetvellerini Anayasa Mahkemesi'ne vermemesi üzerine, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliği'nce bu Parti Genel Başkanlığı'na yazılan 15 Temmuz 1991 gün ve 762 sayılı yazı parti genel merkez binasının kapalı olması nedeniyle alıcısına ulaştırılamamıştır. Bunun üzerine Anayasa Mahkemesi'nce 1990 yılı birleşik kesinhesabını vermeyen ve genel merkezi kapalı olan Yeşiller Partisi hakkında gerekli işlemlerin yapılması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na duyuruda bulunulmasına 4.2.1992 gün ve Esas: 1991/16 sayı ile karar verilmiş ve bu karar Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Esas Sayısı:1992/5 (Siyasi Parti-İhtar)

Karar Sayısı:1992/5

Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararı ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın aynı konuya ilişkin yazısı 5.2.1992 tarihinde davalı siyasi parti adına tebellüğe yetkili bulunan M.Y.K. üyesi Ertuğrul ŞENOĞLU imzasına tebliğ edilmiştir. Ancak, bu güne dek 1990 yılı birleşik kesinhesabının Anayasa Mahkemesi'ne ve Cumhuriyet Başsavcılığı'na verilmediği anlaşıldığından, 2820 sayılı Yasa'nın 74. maddesindeki yükümlülüğü yerine getirmeyen Yeşiller Partisi'ne aynı Yasa'nın 104. maddesi gereğince ihtar verilmesi Cumhuriyet Başsavcılığı'nca istenmektedir.

Siyasi Partiler Yasası'nın 104. maddesinin birinci fıkrasında, bu Yasa'nın dördüncü kısmında yer alan maddeler dışında kalan emredici kurallarıyla öbür yasaların siyasi partilerle ilgili emredici kurallarına aykırılık durumunda bulunmaları nedeniyle, o parti aleyhine Anayasa Mahkemesi'ne Cumhuriyet Başsavcılığı'nca doğrudan yazı ile başvurulacağı; ikinci fıkrasında da, Anayasa Mahkemesi söz konusu kurallara aykırılık görürse, bu aykırılığın giderilmesi için ilgili siyasi parti hakkında ihtar kararı vereceği öngörülmüştür.

Yeşiller Partisi Genel Başkanlığı, partinin 1990 yılı birleşik kesinhesabını yapılan tebligata rağmen Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na vermeyerek 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 74. maddesindeki yükümlülüğü yerine getirmemiştir.

Demokratik siyasal yaşamın vazgeçilemez öğeleri olan siyasi partilerin mali denetimlerinin tam bir uygunluk ve düzen içinde yapılmasına olanak sağlamaları, doyurucu bir açıklıkla işlemlerini kanıtlamaya özen göstermeleri demokratik düzenin devamı ve korunması yönünden gereklidir.

Anayasa'da siyasi partilerin korunup demokratik düzeylerinin geliştirilmeleri öngörüldüğünden bunların yasalara aykırı eylem ve işlemlerden alıkonulmaları gereğinde duraksanamaz. Siyasal partilerin hukuksal varlıklarının güçlenmesi ve bu yolla demokratik yaşama katkıları daha etkili olur. Siyasal parti hesaplarının açıklığı demokratik düzende partilerin en önemli özellikleri olduğu gibi yasal bir zorunluluktur.

Kendisine yapılan duyurulara rağmen 1990 yılı birleşik kesinhesabını vermeyen Yeşiller Partisine 2820 sayılı Yasa'nın 104. maddesine göre ihtar verilmelidir.

III- SONUÇ :

A- 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası'nın 104. maddesi gereğince Yeşiller Partisi'ne İHTARDA BULUNULMASINA,

B- Gereğinin yerine getirilmesi için onanlı karar örneğinin adı geçen Parti'nin Genel Başkanlığı'na da tebliğ edilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesine,

22.12.1992 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Servet TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Mustafa GÖNÜL	Mustafa ŞAHİN	Oğuz AKDOĞANLI

Esas Sayısı:1992/5 (Siyasi Parti-İhtar)
Karar Sayısı:1992/5

Üye

İhsan PEKEL

Üye

Selçuk TÜZÜN

Üye

Ahmet N. SEZER

Üye

Haşim KILIÇ

Üye

Yalçın ACARGÜN